

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej decyzję nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności”

(COM(2019) 125 final – 2019/0070 (COD))

(2019/C 282/08)

Sprawozdawca: **Panagiotis GKOFAS**

Wniosek o konsultację	Parlament, 14.3.2019 Rada, 27.3.2019
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego
Data przyjęcia przez sekcję	23.5.2019
Data przyjęcia na sesji plenarnej	19.6.2019
Sesja plenarna nr	544
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	171/01/04

1. Kontekst

1.1. W dniu 13 marca 2019 r. decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającą decyzję nr 1313/2013/UE zatwierdzono nowy Unijny Mechanizm Ochrony Ludności. Unijny Mechanizm Ochrony Ludności stanowi ramy współpracy i pomocy w przypadku poważnych sytuacji kryzysowych w UE i poza nią. Od 2001 r. Unijny Mechanizm Ochrony Ludności został zastosowany ponad 300 razy. Stronami mechanizmu ochrony ludności są wszystkie państwa członkowskie UE, dwa kraje EOG (Islandia i Norwegia), a także Czarnogóra, Serbia, była jugosłowiańska republika Macedonii i Turcja, a także Organizacja Narodów Zjednoczonych (ramy z Sendai dotyczące ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030) i odpowiednie organizacje międzynarodowe. Nowy akt ustanawia dodatkową pulę zasobów (rescEU), która pozwoli świadczyć pomoc, gdy ogólne dostępne zasoby nie wystarczą. RescEU obejmie w szczególności środki zwalczania z powietrza pożarów lasów, a także zasoby związane z ratownictwem medycznym i reagowaniem na incydenty chemiczne, biologiczne, radiologiczne i jądrowe. Strategicznym czynnikiem w dziedzinie gotowości i zapobiegania będzie również sieć wiedzy w zakresie ochrony ludności (knowledge network for training and sharing), aktywna w dziedzinie szkoleń i wymiany wiedzy.

1.2. Wprowadzane zmiany mają na celu lepsze zapobieganie zagrożeniom, jako że zobowiązują państwa członkowskie do rozbudowania oceny swoich zdolności zarządzania ryzykiem i planowania zarządzania ryzykiem. Dotyczy to szczególnie państw członkowskich, w których jednocześnie dochodzi do katastrof tego samego rodzaju, zarówno naturalnych, jak i spowodowanych przez człowieka, lub związanych z nieoczekiwanymi zmianami klimatu albo nieprzewidywanymi, silnymi trzęsieniami ziemi z wysokim wskaźnikiem powtarzalności, które niosą ofiary śmiertelne i kolosalne zniszczenia ekosystemów, infrastruktury cywilnej i publicznej, straty w działalności gospodarczej i wśród małych przedsiębiorstw⁽¹⁾.

2. Wnioski

2.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący przeglądu i wzmocnienia obecnych ram Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.

2.2. Aby zapewnić jednolite warunki wdrażania Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności oraz utworzyć i zorganizować sieć wiedzy w zakresie ochrony ludności, EKES może wносить wkład do okresowego przeglądu wytycznych dotyczących sporządzania map ryzyka w ramach określonych grup doradczych, a także w ramach odpowiednich inicjatyw międzyinstytucjonalnych (np. dorocznego forum społeczeństwa obywatelskiego w sprawie oceny ryzyka, łagodzenia skutków, zapobiegania i gotowości), w partnerstwie z uznanymi partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz regionalnymi, transgranicznymi sieciami odpornych miast.

⁽¹⁾ Odwołujemy się do warsztatów, które zostały zorganizowane dnia 10 lutego 2018 r. w Neapolu w partnerstwie między EKES-em a Komisją Europejską (DG ECHO) we współpracy z przedstawicielami ETUC i SMEUnited, przedstawicielami KR-u, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego (WWF, CIME), krajowymi organizacjami MŚP (GSEVEE, CMA Corse, CNA) i związkami zawodowymi, specjalistami z unijnych i krajowych ośrodków akademickich, badawczych i szkoleniowych (Uniwersytet Sapienza, Uniwersytet Federico II, Instytut Wulkanologiczny INGV w Neapolu, Akademia MŚP w Awinionie, Centrum Anodos), siecią odpornych miast i regionów UE (Ateny, Neapol i Saloniki) oraz mediami i prasą specjalistyczną.

2.3. EKES zwraca się do Rady, Parlamentu i Komisji o zbadanie wykonalności i zaplanowanie wdrożenia europejskiego centrum szkoleniowego i centrum wiedzy w połączeniu z istniejącymi strukturami krajowymi i regionalnymi, w tym centrami doskonałości, wyspecjalizowanymi, niezależnymi sieciami badawczymi i innymi ekspertami będącymi w stanie zapewnić natychmiastową analizę nietypowych klęsk żywiołowych. Takie centrum i ośrodek wiedzy mogłyby stanowić stale aktualizowane, wymierne i dostępne narzędzie umożliwiające młodym specjalistom uzyskanie podstawowych kompetencji w zakresie skutecznego ograniczania ryzyka, zaś doświadczonym wolontariuszom prowadzenie szkoleń z zarządzania kryzysowego dla lokalnych społeczności odpornych na zagrożenia. W miarę możliwości można by rozszerzyć zasięg tego centrum na państwa trzecie, w szczególności kraje sąsiadujące, grupy znajdujące się w trudnej sytuacji na obszarach izolowanych, podmioty z dziedziny mobilności i turystyki, media itp.

2.4. EKES uważa, że konieczne jest odpowiednie uwzględnienie nowych celów i podejścia Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności w istniejących politykach strukturalnych i inwestycyjnych. Niezmiernie ważne jest zadbanie o odpowiedni wymiar terytorialny i aspekt związany z kierowaniem przez społeczność (zwłaszcza na obszarach oddalonych, wspiarskich, górskich i wiejskich). Najszybszym i najskuteczniejszym sposobem ograniczania szkód powodowanych przez katastrofy jest działanie społeczności lokalnej.

Bruksela, dnia 19 czerwca 2019 r.

Luca JAHIER
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
